

Σημειώματα

Institute of Diplomacy and Global Affairs

Bad business

του Λευτέρη Δρακόπουλου*

Οι φωνές πληθαίνουν στην Ουάσινγκτον για άμεση εμπλοκή των ΗΠΑ στην υπόθεση της Συρίας. Παλαιά και ισχυρά λόμπι ενσωματώνουν στην ρητορική τους την διασύνδεση των εξελίξεων στην Συρία με το πρόβλημα ασφάλειας του Ισραήλ και την ανυπάκουη στάση του Ιράν στις προσταγές των καιρών. Νεοσύστατες επιτροπές για την απελευθέρωση της Συρίας, του Ιράν, και άλλων προφανώς ανελεύθερων κοινωνιών, κρατών εθνών ακόμα και κοινοτήτων, προτείνουν στρατιωτικές επιχειρήσεις κατά της Δαμασκού και της Τεχεράνης. Ειδικοί αναλυτές δημοσιεύουν χάρτες με *no-fly-zones* που διανύουν όλη τη Βόρειο Αφρική, την Εγγύς και Μέση Ανατολή, ακόμα και την Ινδική χερσόνησο. Επικαλούμενοι την αναβίωση μιας νέας παρεμβατικής πολιτικής τύπου Γουίλσον, βάσει της οποίας τα ανθρώπινα δικαιώματα θα πρέπει να καθορίζουν το στρατιωτικό σκέλος της αμερικανικής εξωτερικής πολιτικής, οι ένθερμοι οπαδοί ενός νέου *War on Everyone* ζητούν από την κυβέρνηση Ομπάμα να εξοπλίσει τους αντιφρονούντες “rebels”. Η χώρα που εφάρμοσε το ρεαλισμό στην εξωτερική της πολιτική δείχνει να έχει χάσει τον προσανατολισμό της. Κυβερνητική και πολιτική ανικανότητα, ή φυσική κόπωση μιας γηράσκουσας υπερδύναμης;

Ο γενικός όρος της «Αραβικής Άνοιξης» ίσως να ευθύνεται κατά πολύ για την συναισθηματική φόρτιση και τα λάθη που αυτή, τόσο συχνά πλέον, αναπαράγει στην διαχείριση των διεθνών ζητημάτων. Μέσα από μια καλά στοχευμένη γενίκευση, οι διαμορφωτές της συναίνεσης στην πρωτεύουσα των ΗΠΑ έπλεξαν το εγκώμιο μιας δήθεν πολιτικής και συνάμα πολιτιστικής επανάστασης του αραβικού έθνους ενάντια στους τυράννους του. Οι «τιμωροί της Βεγγάζης», αφού δολοφόνησαν στο δρόμο τον Καντάφι, σήμερα κατεβάζουν από τα διερχόμενα αυτοκίνητα γυναίκες οδηγούς και τις μαστιγώνουν καθώς, κατά την άποψή τους, παραβιάζουν τις θείες οδηγίες ενός σκοτεινού παρελθόντος. Φύλαρχοι μαθαίνουν καλούς τρόπους και προετοιμάζονται για τα σαλόνια της Ευρώπης, με τα φέσια πάντα σε περίοπτη θέση. Μυστικοί σύμβουλοι πετρελαϊκών εταιρειών σχεδιάζουν κράτη πάνω στην άμμο της ερήμου όπως στα πλάνα της αποκαλυπτικής ταινίας του Τζωρτζ Κλούνεϋ, *Syriana*. Τρεις φύλαρχοι μια ιδιωτική κεντρική τράπεζα και ένα πετρελαϊκό κονσόρτσιουμ φτιάχνουν κράτος-εταιρεία στην Κυρηναϊκή.

Η συνταγή όμως δεν λειτουργεί παντού. Η κοινοπραξία Κούρδων Σουνιτών-Αράβων Σουνιτών στο Βόρειο Ιράκ δημιούργησε απλά άλλο ένα αιωρούμενο κράτος. Ένα μεγάλο Κόσσοβο δίχως κακούς Σέρβους. Στη νότια χώρα της al-Jazirah ανάμεσα στις εκβολές του Ευφράτη και του Τίγρη, οι Σίιτες ενθαρρύνονται να συστήσουν κράτος. Ένα δεύτερο Σιιτικό κέντρο και θρησκευτικό αντίβαρο της Τεχεράνης. Θα επιχειρηθεί το ίδιο στη Συρία; Μάλλον αδύνατον. Η Συρία είχε καταφέρει, κυρίως λόγω των ικανοτήτων του συνιδρυτή του κόμματος Μπάαθ, Χαφέζ αλ Άσαντ, να ενώσει τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις των θρησκευτικών και κοινοτικών ομάδων υπό μία εθνική υπόθεση. Με τι θα αντικατασταθεί αυτή αν πέσει το καθεστώς; Σε τι και ποιόν θα ωφελήσει κάτι τέτοιο; Το

Σημειώματα

Institute of Diplomacy and Global Affairs

Ισραήλ γνωρίζει ότι ούτε η Χεζμπολάχ ούτε η Χαμάς θα επηρεαστούν από την κατάρρευση της Δαμασκού. Όσο για τα υψίπεδα του Γκολάν και τους υδάτινους πόρους αυτά θα πρέπει να περάσουν στη νέα Συρία ούτως ή άλλως. Ίσως οι Χριστιανοί του Λιβάνου να «ανασάνουν» δίχως τις Συριακές μυστικές υπηρεσίες στο κατώφλι τους, αλλά και πάλι ποιος εγγυάται ότι μια αδύναμη ή ακόμα και διηρημένη Συρία δεν θα διέχεε το χάος και στις γειτονικές της χώρες; Bad business θα έλεγαν οι αμερικανοί μιας άλλης εποχής. Real Bad Business.

* Ο Λευτέρης Δρακόπουλος είναι ιστορικός. Το βιβλίο του *Κεντρική Ασία: από τα Σοβιέτ στο Μαχαλά*, κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις Παπαζήση.

Οι απόψεις του κειμένου εκφράζουν, όπως σε όλα τα ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ, τον συγγραφέα κι όχι αναγκαστικά το Ινστιτούτο Διπλωματίας και Διεθνών Εξελίξεων.